

in razširi novopridobljeni del mesta in ga uterdi in utabori kolikor more, in zato imenuje sveto pismo ta del mesta „Davidovo mesto.“

Dasiravno pa je David veliko zidal in mesto jako razširil, je stal Jeruzalem vendar še zmiraj le na dveh gričih. Še le ko je Salomon, sin in naslednik Davidov, Bogu na gori Moria krasen tempelj sozidal, se začne mesto čez tretji grič raztegovati in širiti. So pa vsi trije griči: Akra, Sion in Moria le odrastki ene korenine, ki so jih globoke doline delile in sebile.

Ker se je pa zavolj tempeljna Božjega v Jeruzalemu od leta do leta več ljudi naseljevalo, je bilo kmalo treba, mesto še dalje razširiti, in — razširijo ga na četerti grič z imenom Abisad, ki so ga pa odslej Bezeta, to je „novo mesto“ imenovali.

To je načrt starega jeruzalemskega mesta, kakoršno je bilo o Kristusovih časih. Al leta 70 po Krist. so Rimci pod Titom to slavno mesto popolnoma razdjali, da ni ostal kamen na kamnu. Cesar Eli Hadrian pa ga dá leta 136 spet sozidati, toda po novem načertu, in sedanje mesto je vse drugače od nekdanjega. Stari Jeruzalem se je širil v podobi konjske podkve, sedanji pa je skorej čveterovoglat; stari je stal na štirih homcih ali gričih, sedanji pa stoji na šesterih; nekdanje mesto so delile globoke doline, pa doline je ruša razdjanega mesta zasula in hribi so se jako znižali, in tla sedanjega Jeruzalema so brez posebnih dolin le še od zahoda proti izhodu viseč breg. Najlepši del nekdanjega krasnega mesta je bil na gori Sion; Hadrian pa je pustil polovico te gore zunaj mestnega ozidja; homca Golgota (Kalvarija) in Goreb, ki sta bila nekdanj zunaj mesta, sta sedaj v mestu, Kalvarija celó, toliko da ne, v dolini sred mesta.

Sedanje mesto je tedaj vse drugače od nekdanjega. Šesteri homci pa, po katerih in med katerimi se sedanji Jeruzalem širi, stojé tako-le: Sion proti jugu; Moria, najnižji vseh, ker so mu, ko so tempelj zidali, berž ko ne verh odkopali — proti izhodu; Bezeta proti severju; Goreb proti zahodu; Akra in Kalvarija pa sta sred mesta. —

Lega jeruzalemskega mesta je jako prijetna, in človeku dobro dé, da v goli kamniti puščavi toliko mesto najde. Pa brez zgodovinskih spominov bi se ptujec tù vendar kmali vsega naveličal.

Tudi v tem je sedanje mesto od nekdanjega različno, da nekdanje je imelo v starodavnih časih pred babilonsko sužnostjo dvanajstero vrat, po babilonski sužnosti, ko se je Jeruzalem spet sozidal, pa desetero. Sedanji Jeruzalem pa jih ima le čvetero — na vsaki strani ene. Vrata na izhodni strani imenujejo kristjani „vrata sv. Štefana,“ ker so Judje pervega kristjanskega mučenca skozi nje iz mesta tirali, in ga ne deleč od teh vrat kamnjali in umorili. — Vrata na južni strani so vrata sionske, ker na gori Sion stojé in na prazno golo polovico te gore peljejo. — Vrata na zahodni strani pa imajo več imen. Nekteri jim pravijo „jafiške vrata“, ker proti Jafi stojé, nekteri pa „betlehemske vrata“, kjer se skozi nje navadno v Betlehem hodi, in še nekteri „romarske vrata“, ker skozi te vrata največ romarjev v Jeruzalem prihaja. Nekdaj so jih imenovali „ribške vrata“ (porta piscium), ker so skozi nje morske ribe v mesto na prodaj nosili. — Cesar Hadrijan, ki je bil Judom pod težko kaznijo prepovedal v Jeruzalem hoditi in v mestu stanovati, je dal prešičjo podobo iz marmorja napraviti in nad te vrata uzidati, da bi studilo v mesto hoditi. — Pri teh vratih so mogli romarji nekdanj nekaj davka plačevati, drugač jih niso spustili v mesto. Poleg vrat je nek tabor ali grad, ki mu „Davidov grad“ pravijo. Sozidal pa ga ni David, kakor bi kdo misliti utegnil, ampak Pizancani o križanskih vojskah; al tako reven je, da ni v stanu sam

sebe braniti. — Četerte vrata na severni strani pa imenujejo „vrata damaške“, ker dohajajo skozi nje karavane iz Damaska v Jeruzalem.

Verh teh čveterih vrat, ki so od sončnega izhoda do zahoda vsem odperle, se vidijo blizo vrat sv. Štefana nad dolino Jozafat tudi še nekdanje „zlate vrata“, ki so pa zazidane. O križanskih vojskah in dokler so evropejski križanci tod gospodovali, niso bile še zazidane, vendar pa celo leto zaperte, ker starodavno zročilo pripoveduje, da je Gospod naš, Sin Božji, cvetno nedeljo — le pet dni pred svojo grozovito smertjo, skozi te vrata slovesen uhod v Jeruzalem obhajal. Zato so jih iz velikega spoštovanja le enkrat v letu odperli in spomin Gospodovega uhoda z veliko svečanostjo obhajali. Cvetno nedeljo so imeli namreč vsako leto slovesno procesijo iz Betanije čez Betfage, čez oljsko goro in čez dolino Jozafat v Jeruzalem, kjer so svečanost s peto sveto mašo doverševali. — Te ganljive svečanosti ni že davno več, in Bog vé, če se bo še kedaj ponovila in ponavljala!

(Dalje sledi.)

Kratkočasno berilo.

Čudna lípa.

Povést.

I.

Buhlavic je prijazen terg na Moravskem blizo mesta Hradiš. Okoli in okoli se krasna moravska planjava razširja. Lepe njive in zeleni travniki z visoko travico se vidijo okrog. Blizo teržiča pa se dviguje proti oblakom hrib, kateri je precej visok. Na njem stoji stari grad Buhláv in gleda kakor orel iz zraka po daljni blagoslovljeni moravski dolini. Ta grad je na desni strani Morave in je še do današnjega dné tako obvarovan, da se še v njem najde blizo 60 za stanovanje pripravnih izb. Buhláv je posebno imeniten grad moravske dežele, kajti je zló star in tudi v zgodovini slavno znan. Sozidan je po laški šegi. Bivali so v njem mnogoteri gospodarji. Že od nekdanjih časov je bil tukaj sedež strašne sodnije pod imenom „Lowečky Prawo“ (Lovčeva pravica), ktera je še le leta 1749 konec vzela. Ta hrib, na katerem Buhláv ponosno svoje zidovje v daljne kraje kaže, je obdajala nekdanj hosta, sedaj pa namesti hrastovja, bukovja in smrekovja lepe sadne drevesa rastejo in planjavo kinčajo.

Od Buhlavica na grad je eno uro hodá. Podajmo se toraj tjé in pozvejmo nekoliko znamenitost starinskega zidovja. Nad dvorom zapazimo gerb s številko 1662. Ko pridemo čez dvorišče in skoz dolg mostovž, najdemo dve stopnici, ktere v gornji oddelk gradú peljete. Tukaj se podamo lahko namesto v gornje oddelke v drugo dvorišče in ondaj najdemo velik prostor, kteremu daja stoletna starodavna lípa prijazno senco. Pod lípo je velika kamnitna miza. Lípa in miza pa ste tako znamenite, da moramo tù ostati in o njima kaj več zvediti. Če poprašáš gradjana po minulih časih, on ti bo grozne reči pripovedoval o tem gradu in med drugim tudi sledečo povést, ktera se lípe in mize tiče.

II.

Preteklo je že več sto let, kar je bil ta grad lastnina vitezov Zastržizličev. Henrik in Sigismund sta bila zadnja te plemenite rodbine. V ravno to dóbo, ko je bil Henrik lastnik ponosnega Buhláva, gré tudi naša povést. Kakor smo že popred povedali, je bila v tem gradu strašna „lovčevska pravica“ ali sodnija, ktera je o polnočni grozi dolžne in nedolžne v strašno smert sodila. Nobeden, ki je pred to sodnijo povabljen bil, ni mogel smerti uiti, če tudi ničesa ni kriv bil; in vsak je že naprej vedil, da tri dni ne bode živ, če pred te sodnike pride. Izpraševanje obtoženega se je le na videz godilo in nobeden zagovor ni

nič pomagal. V vitežišču gornjega oddelka, kjer sedaj le podobe nekdanjih gospodarjev žalostno visijo in kakor duhovi po sobah iz sten gledajo, se je kervava sodnija shajala in svoj strašni: „Bêda! Bêda! (joj tebi! joj tebi!) kričala. In kadar je osodno palico „lovčevska“ roka sterla in k nogam obsojenega zapodila, tedaj je bilo groza in strah!

Pa da se k povesti od lípe vernemo!

Vitez Henrik je najraje imel lov, kakor že navadno vsi tadašnji vitezi. S svojimi sosedi je živel mirno, in se ni bal nobenega napada. Nekega dne zapusti grad, ter se podá na lov. Precej veliko število oprodnikov ga spremlja, kateri v rogove trobijo, da se odmeva trobentanje daleč po goščavi. Razdelijo se kmalo lovci po hosti in vsak za svojo zverino hití, da bi jo zadel. Vitez Henrik s svojim žlahčičem Volčekom sam ostane. Kar zapazi jelena in ga hoče imeti. Poskoči toraj za njim. Volček ga posvari govoreč: „Gospode, nikar nikar tako daleč po goščavi. Tukaj ropar Pekarž kraljuje in strašno razsaja; utegnili bi njegovim hlapcom v pest priti.“ „Ba!“ mu odgovori vitez, „to je le prazno berbranje“, in spusti se v dir ter vstrelí za jelenom — kterege pa ne zadene. Dirja toraj dalje in Volček za njim. Pridirjata do nekega germovja in hipoma zasliši vitez od daleč milo petje. „Kaj je to?“ vpraša osupnjen Volčeka. Ta pa tiho dé. „Jaz čem viditi, kdo tako milo poje“, in skoči s konjem naprej. Volček zadej ostane. — — —

III.

„Beži, beži, Malvina!“ reče žlahčič Volček, ki je po skrivnem potu prišel k deklici, ki je za germom sedela in pela. „Moj vitez je slišal tvoje mile glasove in za tabo — — —“

„Hvala lepa, Volček!“ odgovori devotka, ga ljubeznjivo pogleda in urno odide. Petje pa je Volčku veljalo, kajti on je bil ljubljeneč ljubeznjive Malvine. — — —

„Z Bogom, Malvina!“ še Volček za drago deklico kliče, in zgubi se v hosti.

Malvina pa pride do svojega stanišča k nekemu oglarju, kjer je več umazanih mož smrečje kole na kup metalo.

„Kaj ti pa je, Malvina? da ti je tako vroče?“ popraša Malvino neka stara ženka, ki je ravno iz oglarjeve bajte prišla. „Poglej oče, kako se ji lesketajo srage na čelu!“

„Oj mati! Tamkaj na borovem plohu sem sedela in pesem „od mertve nevéste“ pela, in — — —“

„No, no! dalje, dalje! Ti me zló strasiš“, reče starka, ko se deklici beseda ustavlja.

„In jelen skoči iz hoste, ter me močno prestraši“, reče Malvina.

„Hahaha!“ se posmeja črnkast oglar Vitko.

„Jelen te je prestrašil? Kaj si tako plaha? Menda je le žlahčič iz grada bil ta jelen!“

„Vitko! Vitko!“ mu zaverne deklica, ktero je ru-dečica preletela.

„No, no! Vitko nič hudega ne misli“, reče mojster oglar. Nato se podá stara ženka s Malvino v bajto. Oglarji pa delajo svoje delo naprej. Mojster oglar pa sam sebi govori: „Že osemnajst let je preteklo, kar to ljubeznjivo deklice v moji dimnasti kočici živi! Me prav veseli to deklice le, in jez bedak ji ne branim po hosti hoditi! Bog vé kaj bi se ji še pripetilo! Kdo je vendar tako terdoserčen bil, da je tega angelja v hosti pustil?“

„Kaj berbrate mojster?“ mu seže Vitko v besedo.

„Kaj Malvina ni vaša hči?“

„Da! Izrastla je v mojih rokah in od mojega kruha, pa — pa moj otrok ni!“

„Tako?“ reče Vitko začuden. „Ni Vaš otrok? No, tega do danes nisem vedel. Pa mislil sem si že dostikrat, Malvina ni Vaša hči, ker nekaj plemenitega in veličastnega v sebi ima! Kdo vé, kaj je s tem dekletom! Pa kako ste jo dobili, mojster? Povejte, povejte!“

„Ljubi Vitko! Tega jez sam ne vém, kako da sem jo ravno jez našel. Jedenkrat — — — Bog! kaj pa je to? Ali ne čujete železja rožljati in mečev?“

„Nič ni nič, le naprej pripovedujte“ — mu odgovoré delavci. — „Jedenkrat, se mi zdí, da je že osemnajst let od tistihmal, grém s psom v goščo zdravilskih zeliš za svojo Jerko iskat in pridem globoko v hosto. V hipu čujem psa lajati, grém tjé in najdem dete v tenke povoje zavito pod velikim hrastom. Hm, si mislim, kdo je nek tako hudoben, da te je tù sem vergel? Oj revče, pojdi le z menoj! Poberem ga in nesem ga domú. Ker nisem vedel, ali je že kerščeno ali ne, pošljem berž po mniha in ta mi ga kersti, — ime „Malvina“ pa smo mu dali, ker je svetinjo okoli vrata imelo, na kateri je to ime stalo. No, in tako — — — Že sopet? Ali ste čuli rožljanje?“

„Da! da!“ vsi odgovoré in obmolknejo; kar zaslišijo tudi na pomoč klicati. Hitro vsi letijo s sekirami v hosto in se kmalo v nji skrijejo. — —

IV.

Vitez Henrik je tačas, ko so se oglarji tako pogovarjali, prišel skoz neko germovje, in je ravno menil proti oglarski bajti iti, kar zažvižga neka čudna pišalka in naenkrat, ko bi trenul, je bila množica oboroženih možakov okoli njega.

„Kaj hočete?“ zakriči vitez prestrašen in potegne svoj meč.

„Ničesar drugega, kakor da Vaše orožje na tla položite“, mu odgovori obšeman možak, ki je bil ropar Pekarž. „Če ne, se Vam ne bode dobra godila.“

„Oho, iz tega ne bode nič, prokleti potepúh!“ se zadere ponosno in jezno vitez Zastržizl, in začne z ostrim mečem sekati po obšemanih bučah roparskih, da se marsikteri zgrudi na ternkaste tla, in najpervi, ki je padel, bil je Pekarž.

Sadaj se Henrik oberne in pokliče Volčeka na pomoč, pa joj mu! ni ga pri njem, bil je peté odnesel.

„Aha, tako! Si v zvezi s temi hajduki!“ zakriči vitez in plane zopet serčnejši nad roparje, ki so jeli po njem treskati. — — —

Slaba se mu že godí, ker samemu proti množini se braniti ni bilo mogoče. Jame sopet svoje opródnike, ki so se po hosti raztrosili bili, na pomoč klicati — in glej v tem hipu privihrajo sajasti oglarji in Volček je njih vodja! Kmalo zapodijo roparje v beg, vitez pa v tem kot serna zleti na berznem konjiču iz goščave in pride kmalo do svojih oprodnikov, in prvo je, da popraša po Volčku, vendar nobeden ne vé odgovóra.

„Volček je izdajavec. Z roparji je bil v zvezi.“

„Kako, vitez, Vas so roparji napadli?“ popraša jeden izmed lovcov.

„Da! napadli so me in Volček me je zapustil, ko se mi je narhuje godilo.“

„Kdo pa se je prederznil Vas napasti?“

„Pekarž, oni smerkovec, mislim, je bil, ki je s svojimi hlapci na me prežal. Pa jez sem mu pokazal, kaj se pravi, me napasti! Tù pogledjte kervavi meč, ki mu je glavo razcepil! Tù je njegova krí! — Pa veste, kaj mi je Volček učinil? Ta človek me je pred roparji svaril, in ko so me napadli, je peté odnesel. — „Oho, sedaj mi še prideš prokleti pes?“ beseduje dalje razkačeni vitez, ko žlahčič Volček do lovcov prispé. „To je bila tvoja zvestoba? to junaštvo novega viteza? to žlahčiča dolžnost? Čakaj, „lovčevski sodniki“ ti bodo pokazali, kaj je prisega, kaj dolžnost žlahčiča in kaj plačilo izdajavca! Zvezite ga, oprodniki, in peljite ga v temno in najglobokejšo ječo!“

Volček obledí, ko zasliši od „lovčevske sodnije“, in zastonj zaprisega, da je nedolžen; zastonj močijo nje-

gove solze verige, s katerimi so ga vezali! Vsi njegovi zdihljeji potihnejo v zraku! Kmalo potem zdihuje v grozni ječi. — — — (Konec sledí.)

Spomin.

Po ruskem Gr. Krek.

Ko zvon večerni zadoní,	Minuli dnevi srečni so,
Se tuga v sercu mi zbudi;	Nezgode me objemajo;
Se spomnim na mladosti raje,	Ki se z menoj so radovali,
Na otcov dom, na rodne kraje,	Me druga zvestega nazvali,
Mladenčca kjer večerni zvon	Jih davno krije grob lahán
Me zval je k Bogu na poklón.	Navdaja spanja sladki sán.

Ko ločil me bo grob od vas,
Se pesmi žalne čul bo glas
Oživljajoči moč narave;
In hodil tū bo pevec Slave,
Da mesto mene peval bo,
V večernem žalu, ah! slovó.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Od sv. Petra poleg Radgone na Štaj. 10. julija. Imel sem priložnost pri Mali Nedlji večkrat viditi šolo, kar me je v serce veselilo; kajti slišal sem ne le lepo ubrano petje, marveč vidil sem tudi otročiče podučevati v sadjoreji, čisti slovenščini, in kar je skorej neverjetno, tudi s cirilskimi pismenkami jih pisati in čitati, in sicer tako ročno, da se nisem mogel dosti načuditi. In kdo je ta pridni, očitne pohvale vredni učnik? — Jožef Šac! Pa lahko je tudi zapopasti, da se saj tū in tam najdejo tako živo za blagor mladine vneti možje, ako se pomisli, da celi okraj nadtehantištva sv. Jurja na Ščavnici domorodni žarki vseh čednost prečastitega g. dr. Lorenc Vagrina razsvetljujejo! — V Ljutomerskih goricaх je o Telovem v nekterih krajih toča hudo gospodarila; vendar se je tako popravila in bersti nove poklestena terta pognala, da se zdaj nič več ne pozná; na nekterih mladikah je tudi že grojzdje ocvelo, in ako bo jesen lepa, bode vina dovolj. Le na njivah je škoda velika. Drugod pa je žito povsod kaj lepo, in tudi pšenica, ako so jo v lažno zemljo bili o pravem času vsejali; v suho zemljo vsejana, je pa viditi več pahalke kot pšenice. V vinogradih je tudi pri nas kaj lepo, grojzdja je več, kakor lani; ako bota avgust in september lepa, bo zopet obilo prav dobrega vina; za tega del se čudim, kako se zdaj po 110 zlatov (goldinarjev) štertinjak, se vé, dvakrat pretočeno lansko vino skupuje! — Vinsko posodo že zdaj sodarji po 12 zlatov štertinjak cenijo; srečen je, kdor si je o sprotilletji po 8 zlatov naročil. — Sadja bo vsake baže nekaj. — Konečno še dostavim, da Radgona ni po svetu neznano mesto; zakaj celó iz Angležkega je nekega pastora z družino vred skozi zimo imela; te dni pa je hotel v napčni domišljiji se v majhni po angležki obliki napravljeni ladjici na vodi v domovino verniti, pa revež je komaj pol ure po Muri jadral, se že vsi kopljejo, in gotovo bi ne bili smerti odšli, ako bi jim ne bili hipoma meljanski mlinarji na pomoč pritekli.

Jančar.

Od sv. Trojice na Štaj. 15. julija. Predvčeranjim se je en mesar, Janez Prah iz Nezviš v Celje peljal; ali ga je solnčna ali kaka druga vročina prevzela, ne vém; gotovo je, da je na vozu zadremal; dremaje se pripelja do železne ceste v Grobeljnem pri sv. Vidu; bila je ena ranta odperta, druga pa zaperta; konjiček vesel svojega gospoda prek železnice peljá; ko pa do zaperte rante pride, ne more naprej; voz in gospodar ostaneta na železni cesti, kar prišumí železni voz — in v tem hipu zdrobi voz in na drobčke razterga gospodarja, ki je zapustil mlado ženo in dete 9 mescov staro. Zdaj žaljujejo za njim, pa prepozno. Na vozu spati nikoli ni varno! J. Žurman.

Iz Koroškega. Koroška železnica gré dobro od rok, ker od Marburga do Celovca čez 7000 ljudi dela. Namreč od spodnjega Dravburga do Celovca odséda kaj dobro. Dela v zemlji so že precej gotove in lotili so se zdaj predorov in mostov. Nadjati se je, da bodo te dela do Božiča večidel končane. Začeli so tudi že nekatere postajne poslopja staviti.

— V Mühlstattskem okraju so pretečeno spomlad tako pridno hrošče lovili in zaterali, da so jih skup 277 mernikov, 1 škaф in 1 mérico nalovili. Ker so po priméri pre-rajtali, da je bilo hroščov v 1 mérici 1500, v merniku 36 tavžent, so po številu zaterli 3 milijone, 982 tavžent in 500 hroščev!

Iz Buj v Istri 14. julija. V. F. — V svojem dopisu 22. junija t. l. sem rekel, da je 6 Lahov k nam došlo, svilnih mešičkov (kokonov) kupovat; danes pa jih morem še blizo 10 družih dostaviti. Kupili so jih čez 100 centov po razni ceni, funt po 1 fl. 10 kr., 1 fl. 30 kr., 1 fl. 50 kr.; prav lepe, večidel rumene kokone so plačevali celó po 2 fl. 10 kr. Čez 30 centov so za svilo (žido) nakupili kokonov, ktere so že tukaj umorili in potem kokone domú za razmotanje peljali. Večina teh Lahov je bila iz Lombardije okoli Milana. Ženske, ktere so metulje za pleme izbirale, so dobivale po 30 kr. na dan, in to kakih 5 tednov. Iz tega se lahko vidi, da je bujska okrajna, ktera ne šteje 14,000 duš, čez 23,000 goldinarjev večidel srebernega dnarja samo v Bujah skupila, brez tistega dnarja, ki so ga za svilne červice v Kopru prodali. Pa tudi Lahi se bolj hvalijo z isterskim semenom, kakor s tistim, ktereга so dobili iz toplejih izhodnih ali južnih krajev. — Krajnci, Štajarci, in kar vas je vseh družih Slovincov, kterih kraji so za svilorejo pripravi: ali ne govori ta lepi dobiček tudi Vam glasno: Zasadite si murv in poprimite se tako lahke reje židnih červicév!

Iz Krašnje. — Danes, 16. julija ste šle popoldne po kosilu v lepem solnčnem svitu dve sestri kmetiške hiše iz Žirovš žet na njivo svojega brata. Okoli dvéh pride huda ura. Odití strašni nevihti kolikor toliko, bežite obe sestri z njive pod bližnji hrast. Pa komaj nekoliko časa tam stojite, se posveti, strela treši v hrast, pod kterem ste siroti vedrile, in v tem hipu je bilo tudi po njima. Našli so obe mertve pod hrastom. — Žalost dveinsedemdesetletne matere in dveh bratov si slednji lahko misli. — Nov žalosten izgled, kako nevarno da je ob času hude ure vedriti pod drevjem; pa kaj pomaga, ker tudi nesreča za nesrečo ljudi ne zmodrí!

Iz Ljubljane 20. julija. — Tisti imenitni kamen, o kterem smo zadnjič govorili, so začeli zdaj tudi laški, teržaški in dunajski časniki brusiti. Nobeden teh časnikov ne tají, da bi ta kamen ne bil demant, — al eden za drugim piše, da utegne ta kamen tisti demant biti, kteri je pred 3 leti bil pri sv. Paulu v Brazilii nekemu kmetu ukraden, ki ga je v potoku Corregu pod goro Colónela najdel. Ker je pa oni demant vagal le 2 portugiške unče, ta pa vaga čez 10 lotov, in ker gosp. Dupoisat spričuje, da je ta kamen že čez 18 let v njegovih rokah, je tedaj tudi ta pravlica ena tistih časnikarskih gósk, kakoršnih vsaki dan obilo plava po časnikih. Gosp. Boillot, Leduc in Bedin so prišli danes iz Dunaja nazaj v Ljubljano vsi veseli, da je kamen tudi na Dunaji poterjen in da se bo drago prodal. Gospod Dupoisat in gosp. Ambrož sta ostala za tega voljo še na Dunaji.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. V vsih avstrijskih hranilnicah (špar-kasah) je bilo leta 1857 127 milj., 340 tavžent in 100 fl. shranjenih. Leta 1856 je bilo 117, leta 1855 108, leta 1854 samo 105 milijonov v njih shranjenih. Ta čas je v vseh

roparsk arabsk narod, prosti sinovi puščave, ki od tod okrog svoje blago pasejo in ropajo, kjer morejo. Beduini so ljudje lepe zrasti in postave, terdni, zdravi in zmerni, kakor večidel vsi na izhodnem, in ko bi se, namesto da le drobno, velbljude in konje redé, poljedelstva poprijeli, bi prav lahko in srečno živeli. Kruti ravno niso in ne more; vendar se jih je popotnikom, če jih ni obilo vkup — bati, ker posamesnim ptujcom vse poberejo in jih do nazega oropajo. V smertni nevarnosti pa so le tisti, ki se jim s silo zoperstavijo. — Vsa njih obleka je nekakošna dolga bela hala in usnjat pas okrog ledij; glavo pa ovijajo z nekakošno rudeče in rumeno pisano svilnato ruto. — Orožjeni so od glave do nog; zraven dolge puške ima vsak še dolg nož ali handžar in par samokresov za pasom, in pa dolgo železno sulico v rokah. Tako napravljeni zahajajo posamesni po svojih opravkih večkrat tudi v Jeruzalem.

XLIV.

Tovarši odrinejo po svojem namenu proti deveti uri pred poldnem iz Jeruzalema. Pa tudi gospod Kunstman in jaz zapustiva s pater Andrejem in z že omenjenim mladim Švajcarjem še tisti dan jeruzalemsko mesto, dasiravno sva imela v njem še marsikaj ogledati. Že proti trem popoldne se podamo skozi jafiške vrata peš iz mesta čez hrib Gihon na pot k sv. Ivanu v hribih, kjer so tovarši že veliki teden bili.

Od Jeruzalema do sv. Ivana štejejo dve uri hoda; mi pa smo hodili v prijaznih pogovorih čez tri ure. — Tudi ta pot pelje neprenehoma gori pa doli čez gole kamnite hribe in doline. — Precej za hribom Gihon pridemo v neko majhno dolino, v kateri stoji na levi blizo poti lep samostan gerških razkolnikov, ki mu „sveti križ“ pravijo. Samostan je terden kakor vojašk tabor, pa vendar ne zadosti, da bi ne bili menihi v poprejšnih časih večkrat napadeni, kruto terpinčeni in popolnoma oropani bili. — Ime pa ima samostan od nekega zročila, ki pripoveduje, da tu je rastlo drevo, iz katerega so Jezusovi morivci sveti križ napravili.

Iz te prijetne doline pelje pot, ki je le ozka steza, vedno čez žalostne puste griče in doline do sv. Ivana. Je pa sv. Ivan v hribih sedaj le majhna vas, ki ji domači Ajn-karem pravijo. Nekdaj pa je bilo tu duhovsko mestice, v katerem sta Caharija in Elizabeta stanovala. Pot iz Jeruzalema v to slavno mestice je res težavna in žalostna, pa spomin čudovitih skrivnost naše svete vere, zlasti spomin, da je tudi prečista devica Maria po ti težavni poti hodila, ko je šla nosečo teto obiskat, jo lajša in krajša. — Bog vé kolikokrat je tudi sveti Caharija to žalostno pot prehodil, ko ga je služba v Jeruzalem klicala! — Kako živi čutleji so mu mogli serce polniti, ko je po angeljevi prikazni iz tempeljna nóm domu šel!

Še le proti večeru dospemo v samostan in verli frančiškani nas prijazno sprejmejo. Samostan pa stoji v globoki dolini ob podnožji stermega zlo kamnitega hriba, kjer je stala nekdanje Caharijeva hiša. V ti blaženi hiši je bil rojen prerok Najvikšega, sveti Ivan ali Janez kerstnik. Zato se podamo precej v cerkev in v svetišče kerstnikovega rojstva, in molimo iskreno Caharijevo hvalno pesem.

Ko krasno okinčano svetišče in lepo cerkev ogledamo, se podamo verh samostana, vidit in ogledat tudi bližnjo okolico, namreč ne ravno veliko dolino, ki se v terebintsko dolino steka. — Dolina, v kateri stoji vas in samostan svetega Ivana, je dobro obraščena in obdelana, in ljudje so tu, dasiravno so njih pohištva le revne in slabe koče, vendar precej premožni, ker pridelke svoje, vino, olje, tobak in razne vertne sadeže v bližnji Jeruzalem lahko dobro prodajajo. Zato so pa tudi prevzetni in prešerni, in nagajajo frančiškanom, kolikor morejo.

Sveti Caharija pa je imel četert ure od mestica, ali od sedanje vasi, še drugo hišo, najberže majhno pristavo, ki ji še dan današnji „Caharijeva hiša“ pravijo. Tu

je stanovala tri mesce tudi mati Kristusova, Maria devica, ko je bila prišla Elizabeto obiskat. Ko ji namreč poslanec Božji, angelj Gabriel, oznani, da bo spočela in sina rodila, in da Bog mu bo dal sedež Davida, očeta njegovega, in da bo kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj: se Maria naglo odpravi in hiti iz Galileje na hribe v mesto judovsko. Ko v Caharijevo hišo pride, pozdravi Elizabeto; pobožna sveta teta pa ji pravi z povzdignjenem glasom: „Blagoslovljena ti med ženami, in blagoslovljen sad tvojega telesa. In od kod to meni, da pride mati Gospoda mojega k meni? Zakaj glej, ko je došel glas pozdravljenja tvojega v ušesa moje, je poskočil otrok od veselja v mojem telesu. In blagor tebi, ki si verovala, zakaj zgodilo se bo vse, kar ti je povedal Gospod.“

Naslednje jutro, 15. aprila, grémo po sveti maši tudi to nekdanje Caharijevo pohištvo, v katerem je Maria Boga tako živo hvalila in povzdigovala, pobožno obiskat. Sred poti med sedanjo vasjo in tem svetiščem je obilen zvirk prav dobre vode, ki mu „Marijni studenec“ pravijo. — To nekdanje Caharijevo pohištvo je stalo prek hriba v neki precej obširni votlini. Poznejši kristjani pa so bili tu cerkev sozidali, ktere podertine se še vidijo.

(Dalje sledí.)

Kratkočasno berílo.

Čudna lípa.

Povést.

(Konec.)

V.

Kervavo-rumeno solnce je že bilo zdavno za goro, ko so lovci prišli v grad. Pa namesto k velikemu gostovanju, so bili sosedni vitezi k „lovčevski sodbi“ povabljeni, da bi nedolžnega Volčeka obsodili k smrti. V vitežišču se snidejo grozni sodniki vsi ošemani ter se vsedejo okoli dolge mize, ki je bila s črnim suknom pogernjena. Na sredi mize je režala mertvaška glava in dva noža zraven nje v podobi sv. križa. Sedaj se vzdigne črn mož — bil je predsednik — ter vpraša: „Ste li vsi tukaj?“

„Vsi! vsi!“ zadoni klic in krič v oblini.

„Pripeljite tedaj zatoženca noter“, zapové predsednik. In naglo dva lovca zapustita vitežišče. Vsi molčijo in nič se ni slišati po celi dvorani, kakor kak červček, ki v lesénem stropu erska. In čuj! sedaj zarožljajo železne verige, in rahel stop jetnika Volčeka ti udari na uho! Dva prisednika ga pripeljeta. Vsi sedaj meče potegnejo in zabliskajo se kervavo od rumenogorečih sveč. Sedaj bledega mladenca, ki na vseh udih trepeče, popraša predsednik: „Kdo si?“

„Volček, — viteza Henrika, gospodarja tega grada žlahčič“ — odgovori mladenec.

„Zakaj so te vjeli in zvezali? Zakaj nosiš te težke verige?“

„Zakaj? Tega jez sam ne vem. Morebiti zato, ker sem viteza, ko so ga roparji napadli, iz njihnih pestí rešil, — zato, ker sem oglarje pripeljal v pomoč, ko je vitez v največji zadregi bil! Se vé da sem, žalibog, nekoliko prepozno prispél, da me še vitez vidil ni.“

„Tako, deček? Ti si vitezu prišel na pomoč?“ se hudičevo posmehuje predsednik. „Stopite sem tožnik in povejte vi, zakaj ta mladenec pred našo sodnijo stoji.“

Na to ustane jeden od pričujočih, se vstopi k obtoženemu ter vzame svojo krinko z glave. Bil je vitez Henrik Zastržizl.

„Častiti lovci! Zakaj da sem svojega žlahčiča pred Vašo sodnijo povabil, sem Vam že včeraj dostojno povedal. Če je pa nedolžen, kakor terdi, naj dokaže, čemu me je svaril, se varovati roparjev, — čemu me v boji zapustil, in kako je do oglarjev prišel? Ako ne more tega do dobrega skazati, terjam njegovo krí!“

„No, nedolžno dete, si razumelo, kaj je tvoj vitez djal?“ — reče sopet predsednik.

„Da! dobro sem razumel“, — odgovori Volček — „in ne vém na to ničesa družega reči, kakor da sem čisto dober namen s svarjenjem pred roparji imel; da pa sem zadej ostal, to je lahko, ker je vitez tako berzo naprej dirjal, da ga doiti nisem mogel.“

„Ho! ho! Kako se je ta smerkovec vse lepo namislil; pa kam si se podal, ko si s konja skočil in se v germovji skrili? He? meniš li, da jaz tega nisem zapazil?“

„Jez sem pri — jez sem k Mal — —“ stoče sedaj mladeneč in njegove blede lica rudečica preletí, kajti misli na deklico v hosti.

„Vidiš ti lažnjivec, da se bojiš povedati, da si jo k roparjem potegnil!“ — —

„Jez sem nedolžen, čisto nedolžen, lovci!“ stoče Volček in omolkne.

„Čemu bi čas tratili?“ — dé sodnik — „le na mučivnico ž njim!“

In kmalo ga strašno mučijo in terpinčijo tako dolgo, da mora od samih muk prisiljen reči „da, kriv sem!“ — Sedaj krikne lovčeva palica k njegovim nogam in zahrúši strašno „Bêda“ po vitezišču! Na pol mertvega mladence peljejo čuvaji v ječo nazaj, da bi še zadnjo noč svojega življenja na smerdljivi slami spal. Lovci pa grejo nad vino in pijančvajo dolgo v černo noč, da bi pri polnih verčih sprali svojo hudo vest.

VI.

Napoči jutro drugega dné. Černi oblaki obdajajo sinje planje in zakrivajo solnce, ki le tedaj pa tedaj en malo z oblačnega neba poljuka in svoje kervave žarke v line Buhláva pošilja, kakor da bi hotlo naznanjati, kaj da se tû godí. — Volček je bil k smerti obsojen in rabelj ga ravno pelja na morišče, ga djet ob glavo. Popred pa mu še dajo pri kamnitni mizi zadnji kozarec vina piti, ktere ga pa se Volček jedva dotakne. Sedaj še zapazi svojega prijatla oprodnika Vojimira in nagovori ga žalostno: „Glej, Vojimire, kako sreča znade! Kar pač človek počne, vse je s križi zvezano. Včerajšno jutro sem še bil vesel in srečen, danes pa moram glavo dati, akoravno nedolžen. Vém, da verjameš, da sem čisto nedolžen in da žaluješ po meni, pa Božja volja naj se zgodi! Bog hoče, da umerjem; Njegovo ime naj bodi češčeno! Saj ima le tistega najraji, ktere ga koj udari! Samo Malvina, draga mi Malvina! tebe moram na vedno zapustiti! — Vojimire, vém, da si moj zvesti prijatelj; prosim te, povej ji, kaj se je z menoj zgodilo in da sem še zadnji trenutek svojega življenja — na njo mislil! Z Bogom moja Malvina, srečna bodi!“ — —

Oprodniki se jokajo okoli njega in žalujejo za pridnim mladencem, njim udanim prijateljem, kteremu nedolžnost iz oči gleda. Sedaj pridejo lovci in že meni mu rabelj glavo odsekati, kar stopi k Volčeku najstareji vitez izmed lovcev, ter ga vpraša po stari šegi, kaj da je njegova zadnja želja? Mladeneč, ki se smerti ne boji, kateri že v lice gleda, premišljuje, česa bi še želel, kar mu pride nekaj na misel, potem pa vès plamteč takole dé:

„Vzemite mi revno življenje,
Saj sreča so kratke le senje,
Vsem hočem podati gotovi pa znám,
Poprej ko se smerti v roke podám,
Da po nedolžnem me sodili ste;
Čisto nedolžno je moje serce!
Vidite lipe mladico li tam?
Mojo nedolžnost dokaže naj vam!
Tû s korenino na kviško jo bodem vsadil,
Veršič pa novo vam v zemljici bode plodil,
Zrastla lipa široka, krasna bo,
Če resnične besede moje so!“

Na to vitez Henrik stopi k njemu ter reče: „Ker se prederzneš čudne natorne postave siliti, da bi tebi podložne bile, naj se izide tvoja zadnja volja; saj nikoli se ne bode zgodilo, kar praviš. Vsadi toraj pri tej kamnitni mizi mlado lípico, kakor si rekel, in če bode rastla, prost si na vedno. Jaz sam te bodem po svoji oblasti viteza napravil in te bogato obdaril. Če se pa ne zgodi, kakor praviš in če lípica zvane, bodeš gotovo glavo dal.“

„Sadaj vsadi in potle idi sopet v ječo nazaj!“ — — —

Mladeneč izdere lípo iz zemlje in v zemljo spet jo dá, da proti nebu gleda lípe mlade korenina, v zemlji temni pa tiči nje rahla, lej, veršina!

Ko je bila mladica vsajena v terdo suho zemljo, pogleda žlahčič k nebesom in potle na lípico, kakor da bi nebes prosil, da bi rastlika rastla!

Na to ga spravijo sopet v ječo.

VII.

Pretekla je že zima, in pomladansko solnce čedalje gorkeje pripeka, drevje berst poganja, pa mlada narobe vsajena lipa še menda ne raste, ker mladeneč še vedno v ječi zdihuje in milo pričakuje dneva, kadar se mu bode oznanilo, ali lípica raste in cvete ali ne. Le malo upanja ima, da bi se bila veimila, kajti čestokrat je čul, kako je huda burja bučala okoli zidovja njegove ječe, ki je morebiti tudi njegovo lípico iz zemlje izderla. Že je prišel topli maj, pa zmirom še ni bilo „lovcev“, da bi ga rešili. Menda so ga vsi čisto pozabili, ali pa je rastlika — zvenéla!

Nekega dné sedí žalosten v temni ječi in premišljuje svojo nezasluženo grenko osodo, kar začuje čuvaja in ključce rožljati. Sadaj se odpró vrata in čuvaj stopi noter, mu verige odvzeme in potem ga v vitezišče peljá. Mladeneč ne vé, kaj se bode godilo, — ne vé, ali gré smerti ali slobodi naproti! Bled od smerdljive sape v ječi stopi sedaj v dvorano vitežko, — pa kaj vidi njegovo okó? Menil je sopet lovce okoli černe mize in rabeljna pri njih najti, — pa namesti vsega tega vidi vse krasno okinčano in vse veselo. Mertvaška glava mu ne reži več s svojim „Memento mori“ nasproti, in ošemanih lovcev ni nikjer. Vsi ga praznično oblečeni prijazno sprejmejo in po vitežko pozdravijo. Sto in sto lučic je gorelo po dvorani, vse je bilo polno cvetlic, in na mizi je bilo svetlo orožje, ki se je od lučic lesketalo; na oklepu in ščitu se je sreberni gerb svetil v podobi lípe s korenino kviško vsajene!

„Bog daj dobro srečo, Volček!“ — nagovori sadaj vitez Henrik osupnjenega mladence in mu podá leskečo orožje. — „Po hudi skušnji te je Božja previdnost rešila in požlahnila. Lipa raste in ti si prost!“ — reče Henrik, ko se je Volček oborožil. „Vi pričijoči vitezi pa pazite, kaj vam naznanim. Po svoji oblasti Volčeka za viteza napravim. V imenu kralja naj nosi meč, ktere ga mu podam za vero, pravico in domovíno. Naj prejme moj grad Zastržizl v dedšino za se in za — Malvino!“

Ko se Volčeku drago ime imenuje, krí njegove lica prelije in ko bi trenil, je Malvina na njegovih persih; preserčna sta dolgo ločena bila! Pa tudi Malvina ni bila več v oglarski obleki, ampak krasna vitezinja je bila, polna srebra in zlata! Volček radosti ne vé, kaj bi počel.

S poroko se je ta prigodba končala, ki je od začetka tako strašna bila. Pri sladkem vincu je povedal vitezu Volčeku grajski gospodar Henrik Zastržizl, kako da je pri oglarji svojo sestro Malvino našel in po svetinji spoznal.

Vitez Volček je s svojo drago Malvino dolgo živel v gradu; Zastržizl in tudi njegovi potomki so še dolgo gospodarili. Sadaj pa je tudi ta grad razvalina in kaže minljivost sveta. Vitez Volček pa še živi v spominu Moravanov in Čehov, njih pobožen in dober gospodar. Vidi se tû očitna resnica prislovice: „Bog oblači, Bog prevedri.“

Lipa in kamnitna miza se še dandanes vidite na dvorišču grada. Še danes se obiskovavec Buhláva hladí pod senco stare lipe.

Janko Vijanski.

Serbska národna pesem.

Poslovenil J. Kobe.

Zgodaj vstane Kraljeviču Marko,
Rano ide čez Kosovo ravno.
Kadar je bil na vodi Servani,
Srečala ga Kosovka devojka;
Božjo pomoč naziva jej Marko:
„Božja pomoč, Kosovka devojka!“
Devojka se do zemlje poklanja:
„Zdrav mi bodi, junak nepoznani!“
Al jej Marko začne govoriti:
„Draga sestra, Kosovka devojka!
Lepa ti si, sestra mlaja bila!
Krasnega si života in rasti,
Rumenila, žlahnega pogleda!
Al te, draga, kita pokazila,
Kaj si tako, mila osivela?
Kaj da mlada srečo si zgubila?
Al zbog ¹⁾ sebe, al zbog svoje

majke?
Al zbog svojga starega očeta?“
Roni ²⁾ solze Kosovka devojka,
Pa govori Kraljeviču Marku:
„Dragi brate, junak nepoznani!
Nisem sreče zbog sebe zgubila,
Ne zbog sebe, ne zbog svoje majke,
Ne zbog svojga starega očeta;
Marveč tužna srečo sem zgubila,
Glej devet je že godin minulo,
Kar je došel Arap prekomurec
Pa Kosovo od cesara najmil
In narinil silnost na Kosovo.
Kosovo ga poji ino hrani.
Pa je drugo silnost nam učinil:
Kdor moža se trideset cekinov,
Kdor se ženi trideset in štiri,
Kdor jih ima, ter toliko daje,
Tak junak se more oženiti,
In devojka mlada udomiti;
Moji brati pa so siromašni,
Nezmorejjo, da toliko dajo,
U tem sem ti jādna ³⁾ zaostala,
Ter se nisem mlada udomila,
Zarad ⁴⁾ tega srečo sem zgubila.
Pa še zato nebi žalovala,
Da ne da se nam mladim možit, in
junakom mladim oženiti;
Nego gledaj! večje še nadloge,
Še je večje silnost nam narinil:
Ker si išče za hotnost devojke
Černi Arap, da ga Bog ubije!
Obredilo ⁵⁾ se je vse Kosovo,
Al zdaj na me tužno versta dojde,
Da mu tužna jaz ljubovca bodem.
Pa jaz mislim in razmišljam misli:
„Mili Bože, kaj bi in kako bi?
Al bi jādna u vodo skočila,
Ali bi se mlada zadušila?
Raj bi, brate, pogubila glavo,
Ko ljubila domovine vruga!“
Al jej Marko počne govoriti:

„Draga sestra, Kosovka devojka!
Nešali se, u vodo neskači,
Nekar sebi smerti učiniti,
Nekar, sestra, duše ogrešiti!
Le mi kaži Arapove dvore,
Kje so dvori črnega zamurca?
Imam nekaj z njim jaz govoriti.“
Devojka mu jame govoriti:
„Dragi brate, junak nepoznani!
Pokaj prašaj za njegove dvore?
Po njih prašaj? ostali mu pusti!
Morebit si našel si devojko,
Pa mu revež nosiš svatbarino; ⁶⁾
Morebiti si materin edinec,
Pa češ, brate, ondi poginiti,
Kaj bo mati sama ti počela?“
Marko seže z roko u žepove,
Ter izvadi trideset cekinov:
„Na ti sestra, trideset cekinov,
Pa se hrani, dokler te kruh najde;
Le pokaži Arapove dvore,
Jaz bom platil svatbarino za te.
Zakaj bi me zamurec pogubil,
Kadar imam, sestra, dosti blaga,
Jaz bi platil vse Kosovo ravno,
Kako ne bi svatbarino za te.“
Devojka mu stane ⁷⁾ govoriti:
„Niso dvori, le šotori pusti.
Le pogledaj doli čez Kosovo,
Kjer se vije svilená bandera,
Tam je šotor črnega zamurca,
Okol njega ulica zelena,
Ulica vsa z glavam' naperjena.
Ni pretekla še nedelja danov,
Kar je besni zamurec sosekel
Sedemdeset in sedem junakov
Kosovčanov, nesrečnih ženinov.
Arap ima četerdeset hlapcov,
Ki čuvajo štražo okol njega.“
Kadar Marko zaslišal besede,
Svojga šarca verlo je razserdil,
Krenul šarca, odšel čez Kosovo,
Iz kopita živi ogenj seva,
Iz nosnic pa moder plamen šviga.
Serdit Marko jezeli čez Kosovo;
Roni solze čez junaško lice,
Skoz solze pa jādno spregovarja:
„Oj davori, ⁸⁾ ti Kosovo ravno!
Kaj si danas dočakalo tužno,
Posle našga kneza častitega,
Da zamurci zdaj po tebi sode!
Jaz sramote podnesti nemorem,
Ni žalosti velike terpeti,
Da zamurci tako silnost čine,
In da ljube mlade ⁹⁾ in devojke,
In častito našo kervco kvare.
Danas čo vas, bratje, osvetiti,
Osvetiti ali poginiti!“

(Konec sledí.)

¹⁾ Zbog pri belih Krajncih kar drugod zavolj; ²⁾ roniti se rabi pri belih Krajncih le od solz, ravno to, kar solze prelivati, točiti; ³⁾ jādna ravno to kar tužna; le poudark loči od jādna, to je jezna. Med belimi Krajnci ima jādna, kamen, dreven in tužen vse en pomen; ⁴⁾ zarad med belimi Krajnci ravno to kar zbog in zavolj; ⁵⁾ obrediti se, obiti se, očrediti se, na pr. selo se je obašlo; ⁶⁾ ženitna dača; ⁷⁾ stanem govoriti med belimi Krajnci toliko, kolikor jamem, začnem govoriti; ⁸⁾ joj! gorje! ⁹⁾ nevesta, tako se zove še celo leto po poroki.

Slovanski popotnik.

* Radosti vredna je iskrenost, ki se v najnovejši dōbi prikazuje na polji književnosti česke. V kratkem času zagledali so beli svet izverstni izdelki mladih pesnikov, ki

dostojno obetajo, da tudi v prihodnost českim Vilam ne bo manjkalo verlih delavcov. Zlasti opomnimo pesmi „Alfred“ Vitězslava J. Háčka, ki je vsa polna pesniškega duha in krasote. Ako pomislimo, da je imenovano delo prvi izdelek mladega pesnika, moramo tem več občudovati lepe sposobnosti njegove, ktere mu pripravljajo znamenito ime v kolu pesnikov slovanskih. Imenovani pesnik namirja skoro izdati drugo junaško pesem, ktera bo s svojo veljavnostjo, česar nam je prva porok, sosebno tudi občinstvo jugoslavensko razveselila, ker je celi predmet vzet iz naroda. — „Pan Višinsky“ nazvana je šaljiva pesem Gustava Pfliegera. Do sada prišel je na svitlo le prvi zvezek, po katerem soditi bo obogatil pesnik književnost česko z delom, ki razodeva umen in zdrav humor. — Jan Neruda je izdal zbirko manjih pesem pod naslovom „Hrbítovní kviti“, med kterimi imajo sosebno nektare pesniško vrednost. Razun teh se je tudi gosp. V. Lešetický poskusil na pesniškem polji, pa ni mu bila sreča dobrohotna. Poskusil se je s pesmijo „Hynek a Rachel?“ Dasi tudi je celi predmet resnoben, celó žalosten, te vendar dostikrat sili smeh, in zdí se ti, kot bi bil hotel pisatelj pisati satiro. — Pa, kje je žito brez plevelja? Z nekoliko srečnejim uspehom napisal je tudi F. Volšovský svoje „Kunětické melodie.“ Ravno to velja tudi o „Krivokladu“ gosp. C. B. Keicel-a. Naj opomnim tu še o almanahu, kteri bo izšel tekoče leto; posvečen je spominu K. H. Mahý-u, slavnemu pesniku, ki je žalibog prezgodaj umerl. Najkrasniša njegova pesem je nazvana „Maj“, zatoraj bo tudi naslov almanaha „Maj.“ Zapopadel bo spise najizverstniših pesnikov književnosti česke kot K. Jaromira Erbená, R. Sabine, gospodične Božene Němcove in drugih. — Drugo delo je „Humoristički ilustrirani kalendár“, ktero bo izdalo uredništvo novega časopisa „Humorističké listy.“ Toliko naj bo rečeno o sedanji česki beletristiki; drugikrat kaj več o razvitku znanstvene književnosti česke. Tako se piše „Nevenu“ iz zlatnega Praga.

* V Belem gradu izdaja se drugi zvezek povestnice serbskega národa od A. Majkova, ruskega profesora na vseučilišču Moskovskem; izhaja v serbski prestavi kot mesečna priloga k „Serbskim Novinam.“ Na pridani tablici v kamnotisu so posneti obrazi kraljev Radoslava, Vladislava in Uroša Vélikega. Lumir.

* Znamenitega dela: „Slovar jezika slovanskega šesterih glavnih narečij“ od prezgodaj umerlega pisatelja J. Franta (Šumavskega) prišel je na svitlo četverti zvezek, kterega nadaljuje g. Josip Rank, ki je 15 let z njim (Frantom) v slovstvenih zadevah živel in kteremu je že na smertni postelji poročil zadnjo željo: slovanský slovník se dokoná! O izverstnosti dela nam tu ni treba govoriti, ker vsega nam je že ime pisateljevo porok; le toliko povémo, da se bo delo urno nadaljevalo, da kmalo pride to izverstno delo celo na svetlo in se bo izpolnila volja domoljuba umerlega.

Pražské Noviny.

* Leon Rogalski v Varšavu izdal je poljsko delo pod naslovom: Istorija slavenskih narodov z osobitim ozirom na njih duševni in književni razvitek. Sedmica.

* Gospod Jurkovič, profesor na osečki gimnazii naznanja, da je ravno izšel prvi zvezek „Narodnih pesama bosanskih i hercegovačkih“, ktere je bil nabral pokojni Franjo Jukič in njegov prijatelj gospod Martič in jih je sadaj izdal gospod F. Kunič. Vsaka knjiga, ki jo je pokojni Jukič izdal, je bila berzo poprodana zlasti iz tega vzroka, ker je pisatelj tako umevno, zraven pa še tako mično in lepo pisal. V gori omenjenem zvezku je dvajset pol v veliki osmerki. Cena je knjigi, kolikor je mogoče, silno nizka, ker zvezek prvi veljá le 1 goldinar v srebru. Da bi se to važno delo le urno nadaljevalo!